

Franz Kafka: A törvény kapujában

"A Törvény kapujában őr áll. Ehhez az őrhez eljő messze földről egy férfi, s bebocsátást kér a Törvény hajlékába. De a kapuőr azt mondja, hogy most nem engedheti be. A férfi gondolkodik, s aztán megkérdezi, hogy hát akkor később beléphet-e majd. - Meglehet - mondja az őr -, de most nem. - Mivel a Törvény kapuja nyitva áll, mint mindig, a férfi lehajol, hogy belessen a kapun. Amikor az őr ezt észreveszi, nevet, és azt mondja: - Ha annyira csábít, kísérelj meg, eredj be a tilalmam ellenére. De jegyezd meg: én hatalmas vagyok. S nem vagyok más, csak a legkisebb kapuőr. Ám teremről teremre őrök állnak, egyik hatalmasabb a másiknál. Én magam sem bírom elviselni már a harmadik őr látványát sem. - Ilyen nehézségekre nem számított a messziről jött férfi, hisz a Törvénynek, gondolja, mindig és mindenki számára elérhetőnek kell lennie, de amikor most jobban megnézi a szörmebundás kapuőrt, nagy sasorrát, hosszú, gyér, fekete tatár szakállát, mégis úgy dönt, hogy inkább vár, amíg engedélyt nem kap a belépésre. Az őr leülteti egy zsámolyra, oldalt a kapu mellé. Ott ül napokig, évekig. Sok mindent megpróbál, hogy bebocsássák, s kifárasztja az őrt könnyölgésével. A kapuőr gyakran kisebb kihallgatásokon vallatja, szülőföldjéről és sok egyébről kérdezetgi, ám ezek részvétlen kérdések, mint a nagyurak kérdései, és a végén újra és újra azt mondja neki, hogy még nem engedheti be. A férfi, aki útjára sok mindennel felszerelte magát, arra költi mindenét, a legértékesebb holmiját is, hogy megvesztegesse a kapuőrt. Az ugyan mindent elfogad, de közben azt mondja: - Csak azért fogadom el, hogy azt ne hidd: valamit elmulasztottál. - A sok-sok év során a férfi szinte szakadatlanul figyeli az őrt. Megfeledeznek a többi őrrel, s úgy érzi, csak ez az első őr akadályozza meg belépését a Törvény hajlékába. Az első években hangosan átkozza a szerencsétlen véletlent, később, ahogy öregszik, már csak magában dünnyög. Gyerekessé válik, s mivel éveken át tanulmányozta a kapuőrt, s már szörmegallérja bolháit is ismeri, még a bolháknak is könnyörög, hogy segítsenek rajta, bírják jobb belátásra az őrt. Végül meggyengül a szeme világa, s nem tudja, valóban sötétedik-e körülötte, vagy csak a szeme káprázik. Ám most egyszerre fényt lát a sötétben, kiolthatatlan fény árad a Törvény kapujából. Most már nem sokáig él. Halála előtt kérdéssé sűrűsödnek agyában az itt töltött egész idő tapasztalatai; ezt a kérdést eddig még sosem tette föl a kapuőrnek. Int neki, mert merevedő teste már fölegyenesedni sem tud. Az őrnek mélyen le kell hajolnia hozzá, mert a nagyságkülönbség nagyon megváltozott a férfi kárára. - Mit akarsz még most is megtudni? - kérdezi a kapuőr. - Telhetetlen vagy. - Mindenki a Törvényre törekszik - mondja a férfi -, mi az oka, hogy e sok-sok év alatt senki sem kért rajtam kívül bebocsátást? - Az őr látja, hogy a férfi már a végét járja, s hogy elhaló hallását még elérje a szó, üvöltve mondja: - Itt nem mehetett be senki más, mert ezt a bejáratot csak neked szánták. Most megyek és becsukom."

(Fordította Szabó Ede)

(A novella Kafka A per c. regényének kulcstörténete)